

26 сәуір 2021, Ұзақтығы: 2,5 сағат (150 минут)

11 СЫНЫП
1 (практикалық) тур

Тапсырма 1.

Осыға дейін жинаған география жайлы білімдеріңізді қолдана отырып, әр логикалық тізбекте жиналған барлық бес нысанның ортақ ерекшелігін анықтаңыз. Өзгеше (топтағы басқалардан ерекшеленетін) географиялық нысанды тауып, өз таңдауыңызды түсіндіріңіз. Логикалық тізбекті өзіңіздің мысалыңызбен жалғастырңыз (әр тізбекке сәйкес келетін бір мысал келтіріңіз).

- 1) Өзен - Жаңажол - Құмкөл - Қаражыра – Жетібай
- 2) Кетпен – Каратау – Іле Алатауы – Теріскей Алатауы – Күнгей Алатауы
- 3) Қызылқақ – Кіші Қараой - Шағалалытеңіз – Үлкен Қараой - Теке
- 4) Қазақстан - Өзбекстан - Өзірбайжан - Түркия - Тәжікстан
- 5) Алтынемел – Баянауыл – Іле Алатауы – Каратау – Қатонқарағай

Бағалау критерийлері: Өзгешені анықтағаны үшін және түсіндірме үшін - әрқайсысына 1 ұпай, логикалық қатарды жалғастырғаны үшін - әрқайсысына 1 ұпай.

Барлығы 10 ұпай.

Тапсырма 2.

Төмендегі мәліметтерге сүйене отырып (кесте және диаграмма) тапсырмаларды орындаңыз.

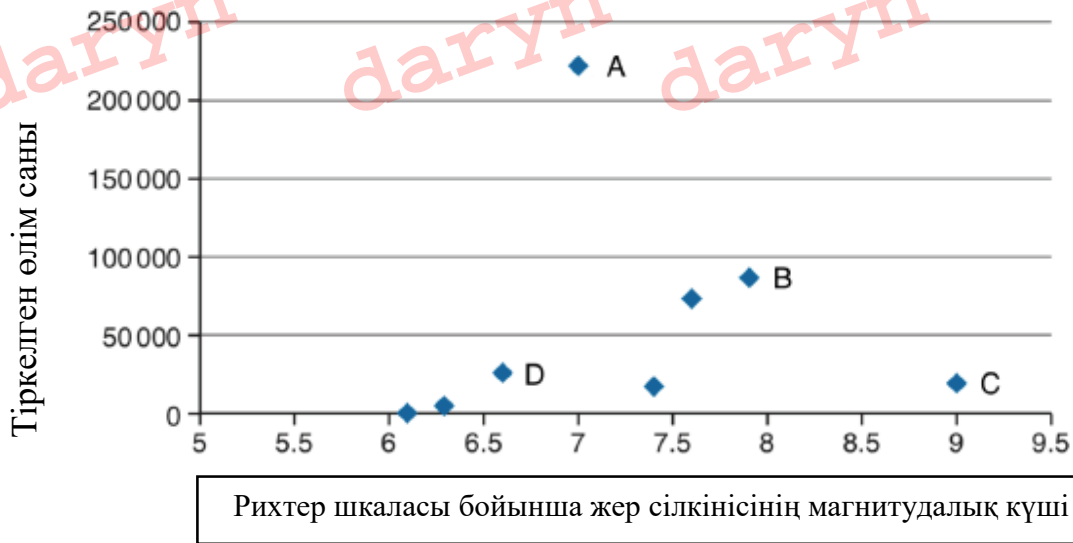
1. [Дұрыс жауап үшін 2 ұпай] Графиктегі мәліметтерге сүйене отырып, қай елде графикте жер сілкінісі А-Д әріптерімен белгіленген?

- А - _____ В - _____
С - _____ D - _____

Мемлекет және жыл	Рихтер магнитудасы	Тіркелген өлім саны
Жапония, 2011	9,0	20 896
Жаңа Зеландия, 2011	6,1	181
Гаити, 2010	7,0	222 570
Индонезия, 2006	6,3	5 749
Пәкістан, 2005	7,6	73 338
Иран, 2003	6,6	26 796
Түркия, 1999	7,4	17 127

26 сәуір 2021, Ұзақтығы: 2,5 сағат (150 минут)

2. [Толық жауап үшін 2 ұпайдан] Неге Гаитидегі және Пәкістандағы жер сілкінісі осы тізімдегі кейбір басқа елдерге қарағанда көп өлімге әкелгенін түсіндіріңіз.

3. [Әр дұрыс жауап үшін 1 ұпай (6 ұпай)] Келесі тұжырымдардың дұрыс немесе жалған екенін анықтаңыз:

- Қуатты жер сілкінісі әлсізге қарағанда көп өлімге әкеледі.
- Картада А әрпімен белгіленген жер сілкінісі ең қуатты жер сілкінісі болды.
- Жаңа Зеландияда Гаитиге қарағанда халық тығыздығы төмен.
- Жаңа Зеландияда орын алған жер сілкінісі - диаграмманың төменгі сол жақ бұрышындағы нүкте.
- Қазақстанда жер сілкінісі болмайды.
- Түркиядағы жер сілкінісі өзгелерге қарағанда аз өлімге әкелді.

Бағалау критерийлері: әр тапсырманың басында толығырақ түсіндіріледі. **Барлығы 10 ұпай.**

Тапсырма 3.

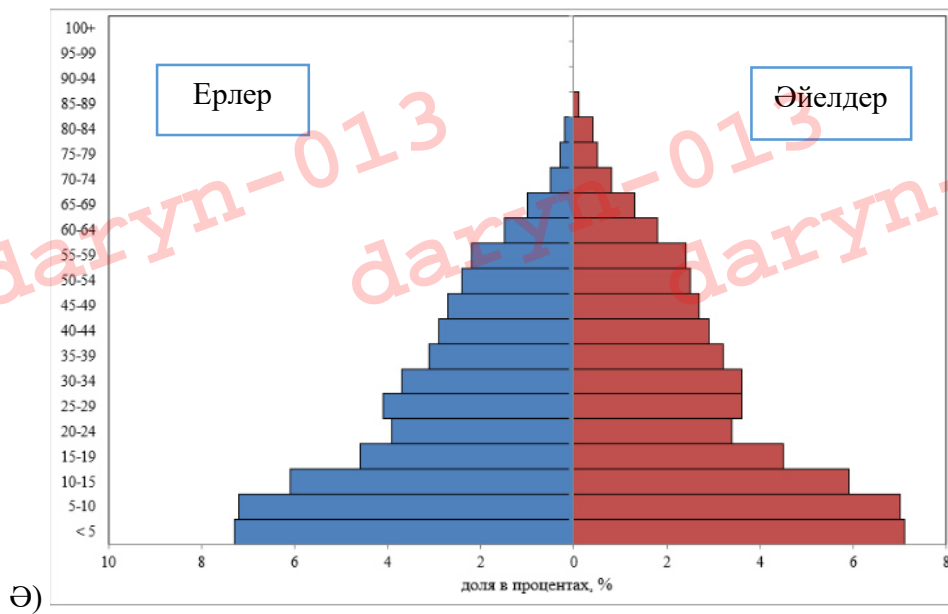
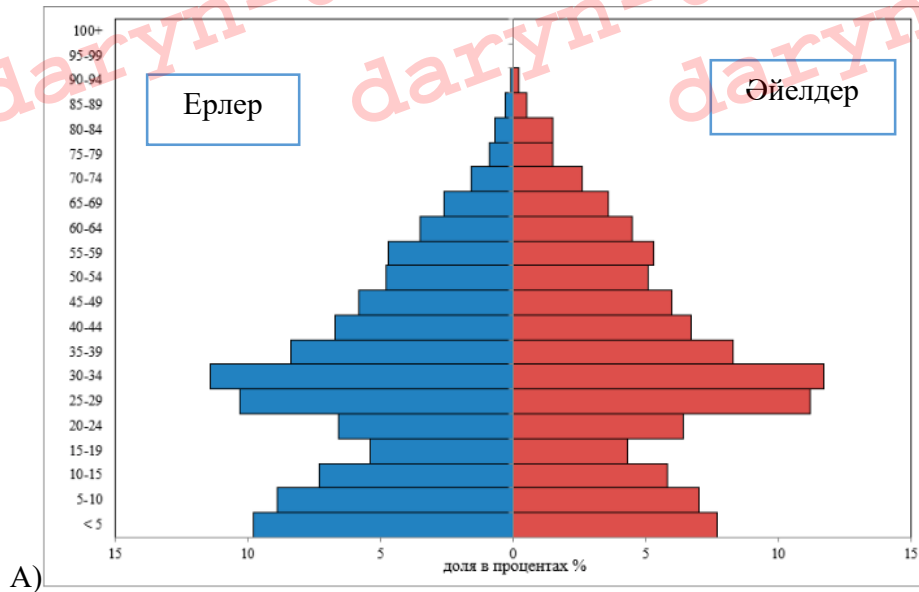
1. [Әр дұрыс жауап үшін 1 ұпайдан (12 ұпай)] Төмендегі суреттердегі демографиялық пирамидаларға қарап, суреттерді аймақтармен сәйкестендіріңіз:

1 - Түркістан облысы 2 - СҚО 3 - Алматы

Жауабыңызды дәлелденізі және оны не үшін таңдағаныңызды көрсетіңіз - себебін сипаттаңыз және графиктегі белгісін көрсетіңіз. Осы аймақтар демографиялық өтудің (переход) қай сатысында тұрғанын көрсетіңіз.

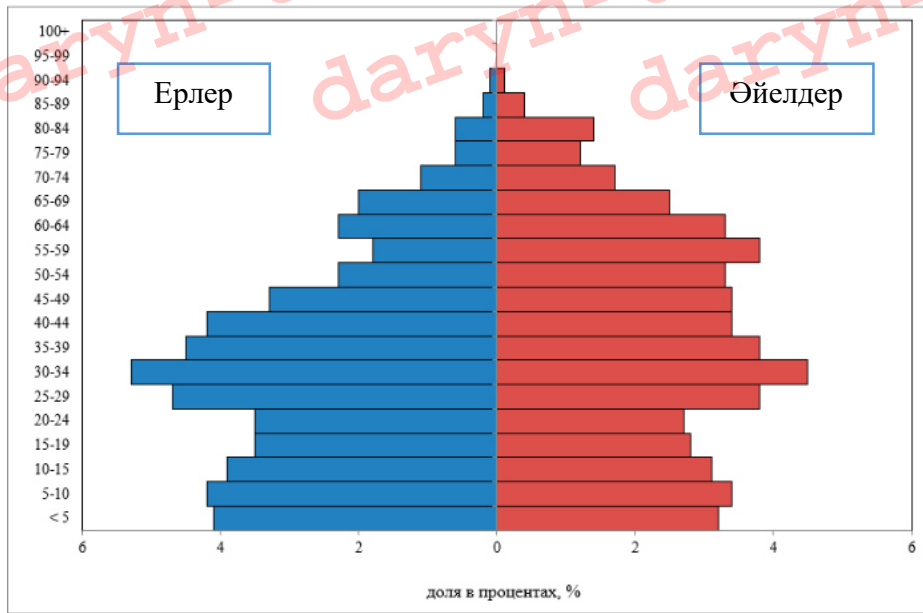

26 сәуір 2021, Ұзақтығы: 2,5 сағат (150 минут)

26 сәуір 2021, Ұзақтығы: 2,5 сағат (150 минут)

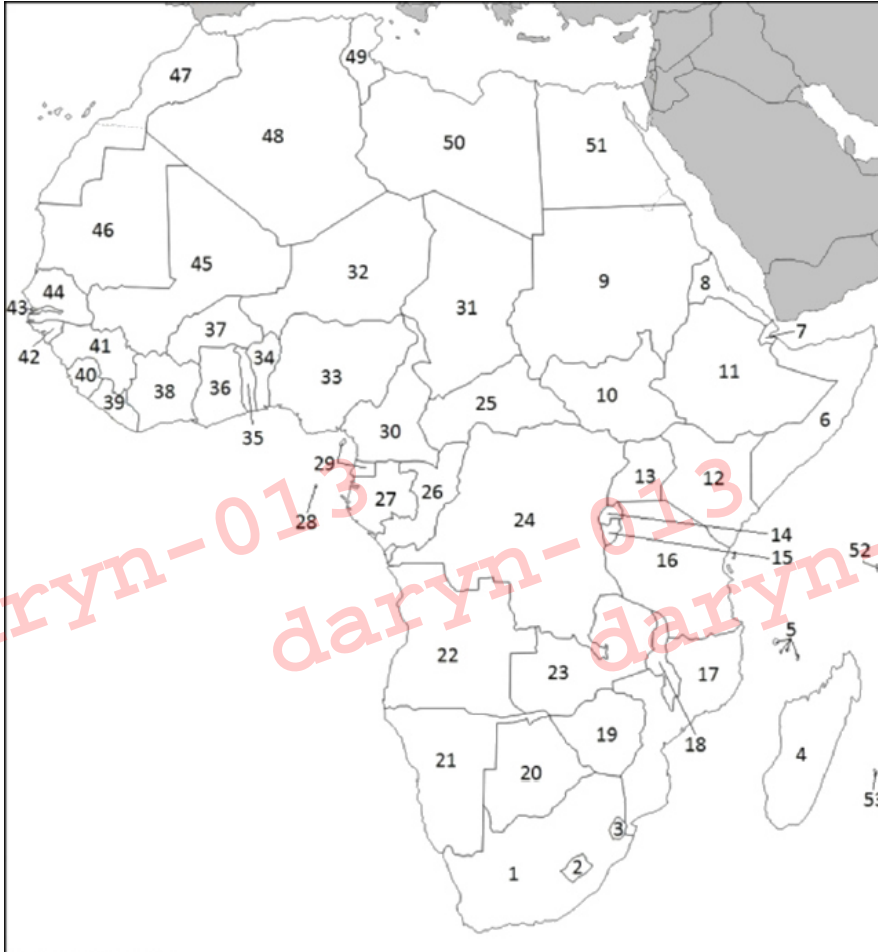
Б)

Бағалау критерийлері: әр дұрыс көрсетілген аймақ, себеп, белгі және демографиялық өткелдің кезеңі үшін - 1 балл. **Барлығы 12 ұнай.**

Задание 4.

1) [Дұрыс жауап үшін 1 ұнай, жауаптың дұрыстығы тек аты мен нөмірі сәйкес келген жағдайда ғана расталады (4 ұнай)] Төменде кейбір Африка елдерінің сипаттамалары келтірілген. Мемлекеттердің атауларын анықтап, суреттегі нөмірмен сәйкестендіріңіз.

1. Адамның даму индексі бойынша соңғы орындардағы, әлемдегі ең кедей елдердің бірі. Ел аумағының 80% -дан астамы Сахара шөлінде орналасқан, қалған бөлігін үнемі құрғақшылық пен шөлейттену қаупі бар Сахель жартылай шөлі алып жатыр. 23 миллионнан сәл ғана асатын халқы елдің оңтүстік және батысында шоғырланған. Ел экономикасының негізгі салалары ауылшаруашылық және тау-кен өндірісі, негізінен уран.

2. Бұрынғы Португалия колониясы, 1975 жылдан бері тәуелсіз мемлекет. Елдің негізгі табиғи байлықтары - көмір, титан, тантал, газ және суэнергетика. Ел ең алдымен аграрлы мемлекет болып қала беруде, жұмысшылардың 80% -дан астамы ауыл шаруашылық секторда жұмыс істейді. Сонымен бірге, елдің құнарлы жерлерінің 88% -ы өңделмеген күйінде қалуда. Үнемі қайталанып тұратын табиғи апаттар елге айтарлықтай зиян келтіруде.

26 сәуір 2021, Ұзақтығы: 2,5 сағат (150 минут)

3. Ұлттар Достастығының мүшесі. Ел Кот-д'Ивуармен, Буркина-Фасо, Того мемлекеттерімен шекараласады. Елдің аумағы - жазық, кейбір жерлерінде қалдықты шоқылармен жалғасады және жазықтықтың солтүстігінде орманды үстірт орналасқан. Елдің шығыс шекарасында Того таулары орналасқан, ең биік нүктесі - Афаджато тауы (885 м). Эджураның солтүстігінде, Нампонг кертпешінен жоғары, орман біртіндеп сиреп, орнына ну бұталармен жалғасады. Одан әрі солтүстікте, Гамбага жотасының бойында құнарлы топырақты ашық саванналар орналасқан.

4. Елдің атауы осы елдің құрамына енген бұрынғы екі колония атауларының тіркесімі ретінде қалыптасқан. Елдің екі астанасы бар: әкімшілік орталық рөлін атқаратын - тарихи астана, ал заң шығарушы орталық қызметін атқаратын қаласы ресми астанасы, мұнда негізгі органдарды үкімет 1970 жылдары көшірген болатын. Халқы - шамамен 60 миллион адамды құрайды. Ресми тілдері - ағылшын және суахили.

2) [Әр дұрыс жауап үшін 1 ұнай, жауаптың дұрыстығы тек барлық белгілер сәйкес келген жағдайда ғана расталады (6 ұнай)] Төмендегі кестенің бірінші жолында суретке сәйкес алты Африка елдерінің сандық белгілері көрсетілген:

А. Кестенің екінші жолында ел атауларын көрсетіңіз;

В. Кестенің келесі жолдары осы елдердің әртүрлі сипаттамаларын көрсетеді. Тек сәйкес келетін ерекшеліктер елдерді дұрыс сипаттайтын жағдайда ғана торларға «+» белгісін қойып белгілеңіз. Сипаттамалар бірнеше елдер үшін тән болуы мүмкін.

Суреттегі сандық белгілеу	11	12	14	33	44	50
Мемлекет атауы						
Тәуелсіздігін Ұлыбританиядан алды						
Француз тілі - ресми тілдердің бірі						
Елдің халық саны Қазақстанның халық санынан көп						
Безгектің эндемиялық шығу аймағы						
ОПЕК мүшесі						
Христиандық діндердің ізбасарлары халықтың 60% құрайды						

26 сәуір 2021, Ұзақтығы: 2,5 сағат (150 минут)

Бағалау критерийлері: әр дұрыс толық жауап үшін - 1 ұпайдан. **Барлығы 10 ұнай.**

Тапсырма 5.

Жағалауларды қалыптастырушы үдеріс сипаттамаларын жағалау типтерінің атауларымен сәйкестендіріңіз. Картада бейнеленген жағалауларды тиісті әріптік белгілермен белгілеңіз (1-9 аралығындағы 8 санды және А - L-ден 6 әріпті корреляциялаңыз).

Жағалауды қалыптастырушы үдерістердің сипаттамасы:

1. Теңіз толқындары таяз, сәл тұзды теңіз шығанағымен үзілген жалпақ аласа жағалауға жанама қатар жатқан құмды үйінді құрайды.

2. Шұңқыр тәрізді сағалары бар өзендер тасымалдайтын материал жағалау сызығында тұнып және теңіз суларымен тасымалданатын құммен бірге бөгет түзеді, артынша өрімді қалыптастырады, уақыт өте өзен суларының ағынының бөгелуіне әкеледі.

3. Терең өзен аңғарларымен кесілген таулы аймақтар, теңіз суларымен толуы нәтижесінде жағалауға перпендикуляр терең шығанақ түзеді.

4. Жағалау бойымен бір бағытта ағып жатқан теңіз ағындары өзінің дамуының соңғы сатысында, жағалау маңында көлдерді түзетін тар құмды түбектер құрайды.

5. Ыстық климатта бір мезгілде биік толқындармен, тұздылығы аз сумен және қуатты толқынсыз шайылатын жалпақ жағалауда түзіледі.

6. Тропикалық белдеуде теңіз организмдерінің әктасты қаңқалары жағалаулы түзілімдер мен жағалау алды аралдарды түзеді.

7. Теңіз суы терең және ұзын мұзды аңғарларды басуы және таулы аймақтарды тіліп өтуі нәтижесінде жағалауға перпендикулярлы ұзын, тік шығанақтар түзеді.

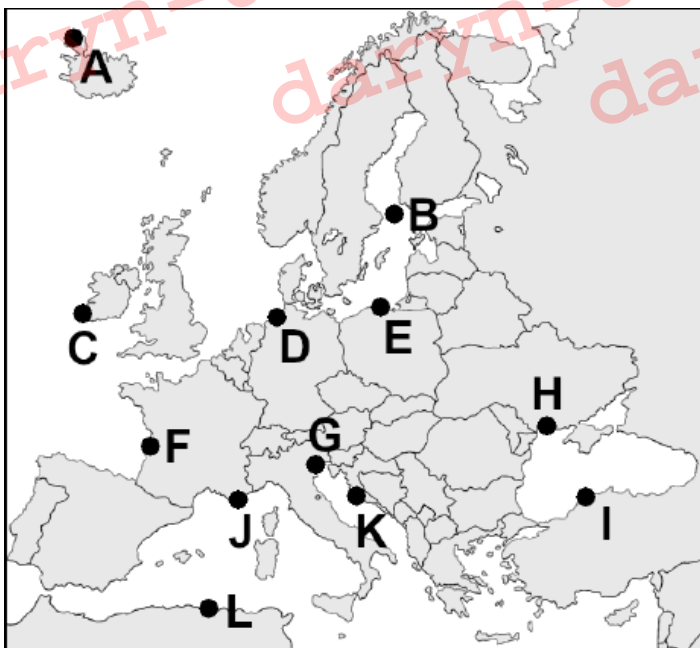
8. Теңіз суы аңғар алды аймақтарды басуы нәтижесінде көптеген түрлі шығанақтар мен түбектерді балға тәрізді пішінге икемдейді.

9. Тар бұғаздармен бөлінген және теңіздің жағалаулы белдеуінің едәуір бөлігін алып жатқан ұсақ тасты аралдардан тұрады.

Теңіз жағалауының типі	Жағалауды қалыптастырған үдерістің сипаттамасы (сәйкес санды қою)	Жағалаудың орналасуы (сәйкес әріпті қою)
Далматиялық		
Фьордтық		
Маржанды		X
Лагуналы		
Лимандық		
Мангр нуы		X
Риастық		
Шхерлық		

26 сәуір 2021, Ұзақтығы: 2,5 сағат (150 минут)

Бағалау критерийлері: әр дұрыс жауап үшін - 1 ұпай. Жауаптың растылығы тек әр қатар толық сәйкес келген жағдайда ғана (сан + әріп) дұрыс деп есептелінеді. **Барлығы: 8 ұпай.**

Тапсырма 6.

Төменде түрлі қасиетті діни орталықтар немесе солар орналасқан қалалардың атаулары келтірілген. Кестеде ізбасарлары бұл жерлерді қасиетті деп таныған діндердің атауларын және олар орналасқан мемлекеттердің аттарын көрсетіңіз. Христиан діні жайлы жазу барысында тармақтарының атауын жазу қажет: католик, православие, протестант.

Ғибадатхана немесе қала	Дін атауы	Мемлекет атауы
Ан-Наджаф		
Амритсар		
Монсеррат		
Афон		
Лхаса		
Йезд		
Лурд		
Лумбини		
Удан		

География пәні бойынша Республикалық олимпиаданың қорытынды кезеңі 2020-2021 Қазақстан,

26 сәуір 2021, Ұзақтығы: 2,5 сағат (150 минут)

Баранаси		

Бағалау критерийлері: әр дұрыс жауап үшін - 1 ұпайдан. Жауаптың растылығы тек әр қатар толық сәйкес келген жағдайда ғана (дін + мемлекет) дұрыс деп есептелініледі.

Барлығы: 10 ұпай.

БАРЛЫҒЫ: 60 ҰПАЙ

daryn-013

daryn-013

daryn-013

daryn-013

daryn-013

daryn-013

11 КЛАСС
1 (практический) тур

Задание 1.

Пользуясь знаниями по географии, полученными в предыдущие годы, определите общий признак всех пяти объектов, собранных в каждой логической цепочке. Найдите географический объект, который является «белой вороной» (отличается от других в группе), и объясните свой выбор. Предложите своё продолжение логического ряда (приведите по одному примеру, который будет верным для каждой цепочки).

- 1) Узень - Жанажол – Кумколь – Каражыра – Жетыбай
- 2) Кетмень – Каратау – Илейский Алатау – Терской Алатау – Кунгей Алатау
- 3) Кызылкак – Киши-Караой – Шаглытениз – Улькен-Караой – Теке
- 4) Казахстан – Узбекистан - Азербайджан - Турция – Таджикистан
- 5) Алтын-Эмель – Баянаул – Иле-Алатау – Каратау – Катон-Карагай

Критерии оценки: за определение «белой вороны» и объяснение - по 1 баллу, за продолжение логического ряда – по 1 баллу. **Итого 10 баллов.**

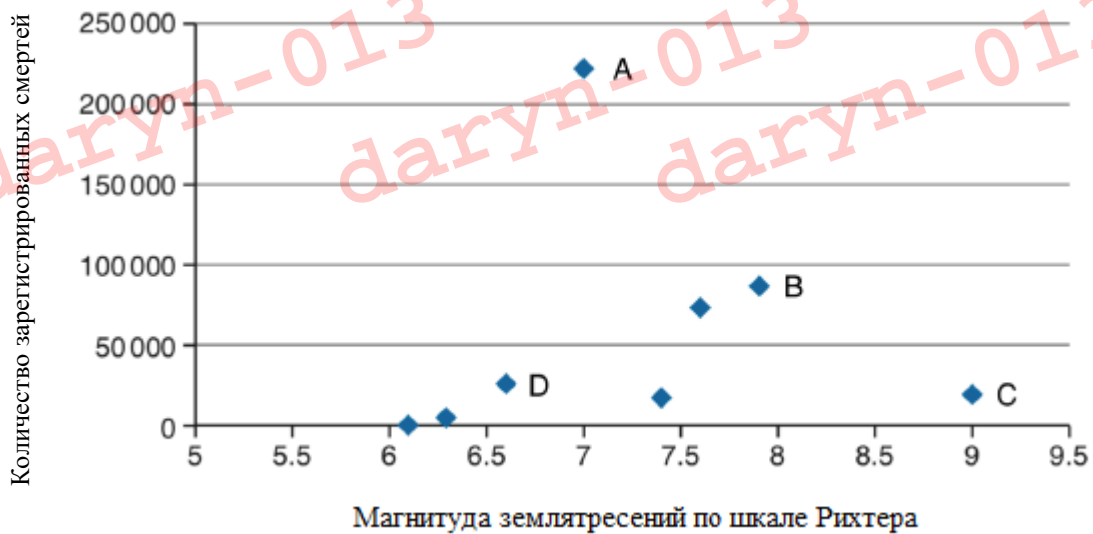
Задание 2.

На основе ниже приведенных данных (таблица и диаграмма) выполните задания.

1. [2 балла за верный ответ] Исходя из информации на графике, в какой стране произошли землетрясения на графике, обозначенные буквами А-Д?

А - _____
В - _____
С - _____
D - _____

Страна и год	Магнитуда по шкале Рихтера	Количество зарегистрированных смертей
Япония, 2011	9,0	20 896
Новая Зеландия, 2011	6,1	181
Гаити, 2010	7,0	222 570
Индонезия, 2006	6,3	5 749
Пакистан, 2005	7,6	73 338
Иран, 2003	6,6	26 796
Турция, 1999	7,4	17 127

2. [2 балла за полный ответ] Объясните, почему землетрясения на Гаити и Пакистане, возможно, привели к большему количеству смертей, чем в некоторых других странах из этого списка

3. [1 балл за каждый верный ответ (6 баллов)] Определите ниже приведенные утверждения являются верными или неверными:

а) Более сильные землетрясения приводят к большему количеству смертей, чем более слабые.

б) Землетрясение, отмеченное на карте буквой А, было самым сильным землетрясением.

в) Новая Зеландия менее густонаселенная, чем Гаити.

г) Землетрясение в Новой Зеландии - это точка в нижнем левом углу диаграммы.

д) Землетрясений в Казахстане не происходят.

е) Землетрясение в Турции унесло меньше всего смертей

Критерии оценки: подробнее описано в начале заданий. **Итого 10 баллов.**

Задание 3.

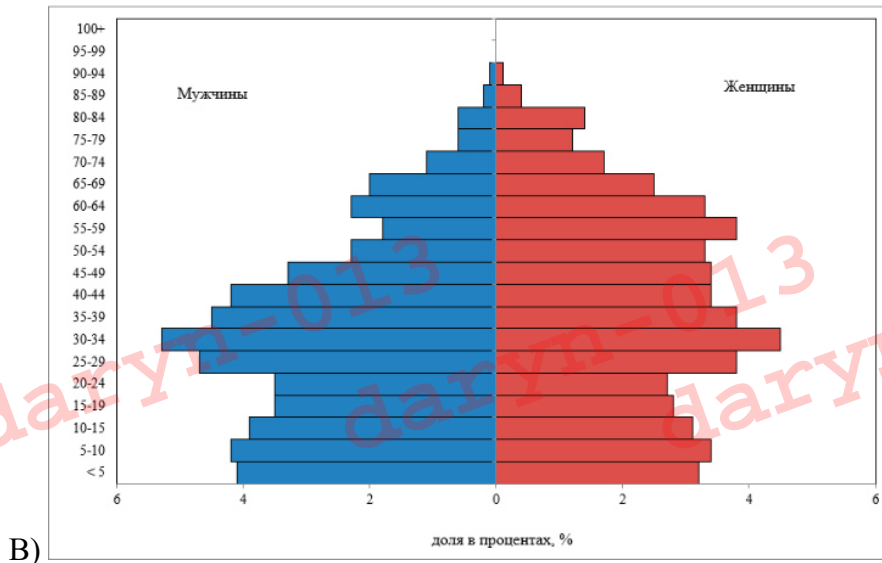
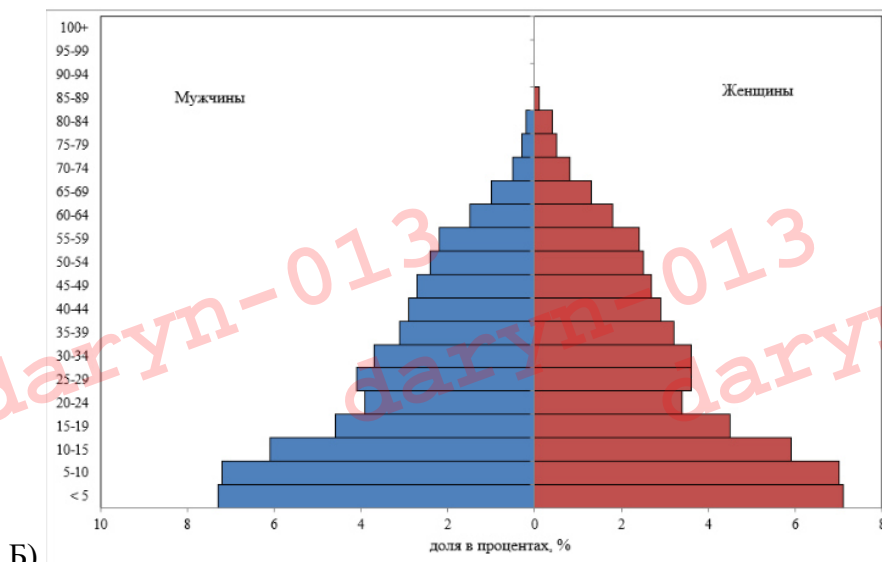
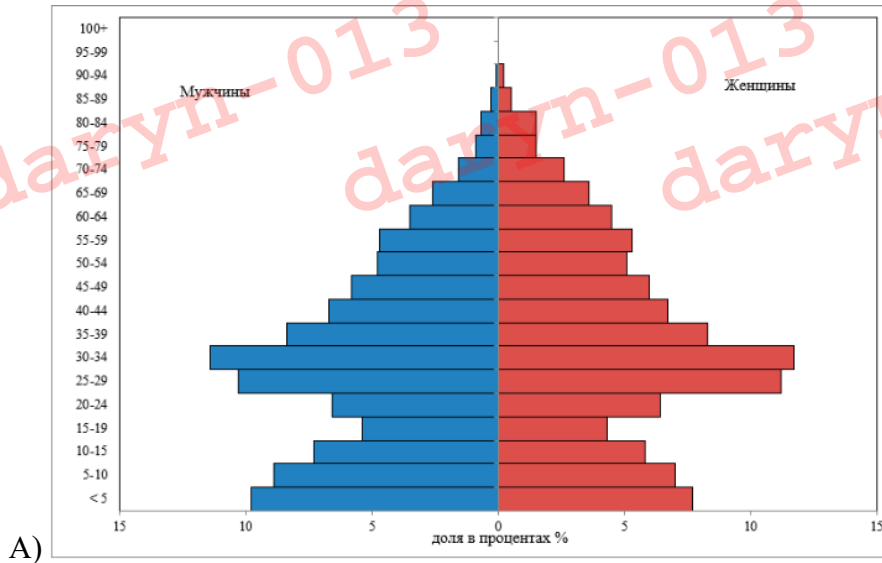
1. [1 балл за каждый верный ответ (12 баллов)] Посмотрите на демографические пирамиды на картинках ниже и сопоставьте картинки с регионами:

1 – Туркестанская область

2 – СКО

3 – Алматы

Аргументируйте свой ответ, и укажите, почему вы его выбрали – опишите причину и укажите на ее признак на графике. Укажите, на каком этапе демографического перехода находится тот или иной регион.

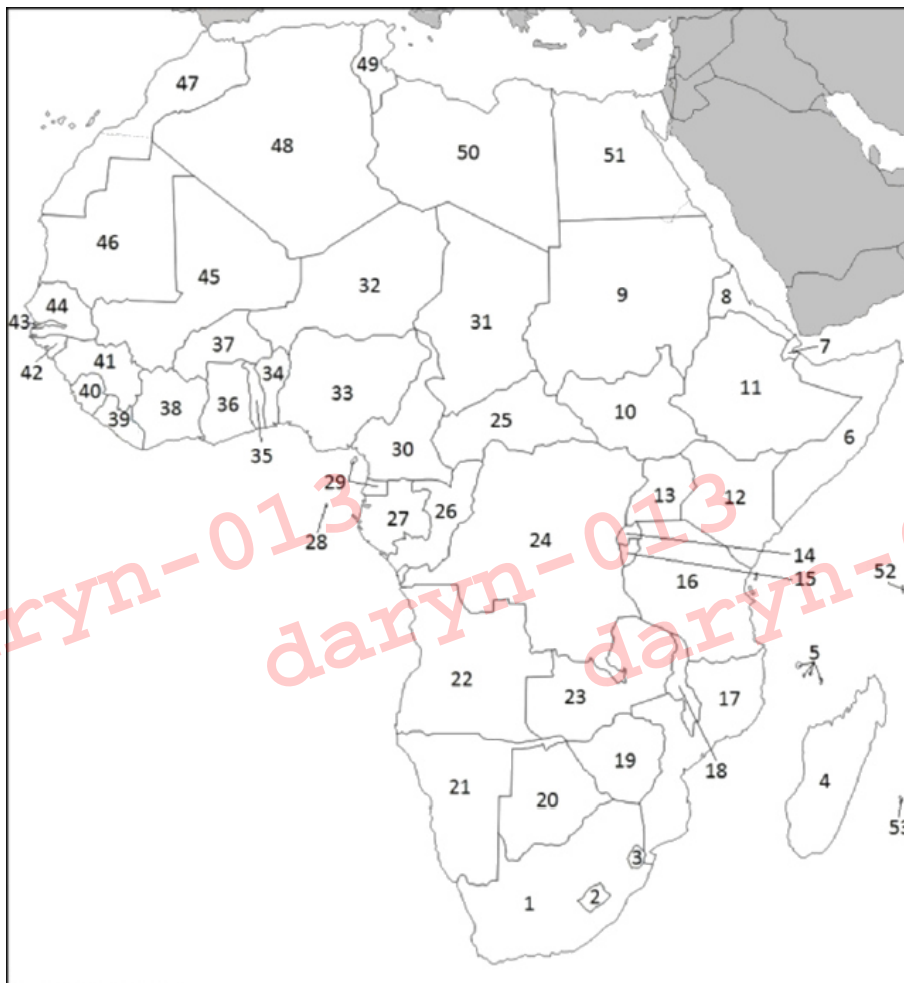

Критерии оценки: за каждые верно указанные регион, причину, признак и стадию демографического перехода – 1 балл. **Итого 12 баллов.**

Задание 4.

1) [1 балл за верный ответ, ответ засчитывается верным при соответствии названия и цифрового обозначения (4 балла)] Ниже приведены описания некоторых стран Африки. Определите названия стран и отметьте соответствующими нумерациями с рисунка:

1. Одна из самых бедных стран мира, стабильно занимающая последнее место по индексу развития человеческого потенциала. Более 80 % территории страны расположено в пустыне Сахара, остальная часть занята полупустыней Сахель, которая постоянно находится под угрозой засухи и опустынивания. Население численностью чуть более 23 миллионов человек сосредоточено на крайнем юге и западе страны. Основными отраслями экономики являются сельское хозяйство и добыча полезных ископаемых — главным образом, урана.

2. Бывшая португальская колония, независимое государство с 1975 года. Основные природные ресурсы страны – уголь, титан, тантал, газ, гидроэнергия. Страна остаётся прежде всего аграрным государством — более 80 % работающих заняты в сельском хозяйстве. При этом 88 % плодородных земель страны остаются необработанными. Значительный ущерб стране наносят регулярные стихийные бедствия.

3. Входит в Содружество наций. Граничит с Кот-д'Ивуаром, Буркина-Фасо, Того. Территория страны — равнина, местами усеянная останцовыми холмами. К северу от

2020-2021 Казахстан, **26 апреля 2021**, длительность: **2,5 часа (150 минут)**

равнины находится лесистое плато. У восточной границы страны возвышаются горы Того с высшей точкой государства — горой Афаджато (885 м). К северу от Эджуры выше уступа Нампонг лес постепенно редет и сменяется зарослями кустарников. Далее к северу, вдоль уступа Гамбага, расположены открытые саванны с более плодородными почвами.

4. Название страны образовано как комбинация названий двух бывших колоний, которые вошли в состав этой страны. Есть две столицы: административным центром служит историческая столица, а законодательным – официальная, куда правительство перенесло основные органы в 1970-х годах. Население – около – 60 млн. человек. Официальными языками являются английский и суахили.

2) [1 балл за каждый верный ответ, ответ засчитывается верным при полном соответствии всех пунктов (6 баллов)] В первом ряду ниже приведенной таблицы указано цифровые обозначения шести стран Африки в соответствии с рисунком:

А. Укажите названия стран во второй строчке таблицы;

В. Следующие строки таблицы содержат различные характеристики этих стран. Отметьте знаком «+» только те ячейки, характеристики которых правильно описывают эти страны. Характеристики могут подходить для нескольких стран.

Цифровое обозначение на рисунке	11	12	14	33	44	50
Названия стран						
Получила независимость от Великобритании						
Французский язык является одним из официальных языков						
Население страны больше, чем население Казахстана						
Эндемическая область возникновения малярии						
Член ОПЕК						
Последователи христианских религий составляют > 60% населения						

Критерии оценки: за каждый верный полный ответ – 1 балл. **Итого 10 баллов.**

Задание 5.

Соотнесите описания процессов формирования берега к названиям типов берегов. Укажите соответствующие буквенные обозначения на карте этих берегов (соотнесите 8 цифровых обозначений из 1-9 и 6 буквенных - из А – Л).

Описание процесса формирования берега:

1. Морские волны образуют песчаную набережную, параллельную плоскому невысокому берегу, которая прерывается мелким, слегка соленым морским заливом.

2. Материал, переносимый реками с воронкообразными устьями, оседает на береговой линии и вместе с песком, переносимым морскими водами, образует дамбу, которая образуя косу, со временем перекрывает отток речных вод.

3. Горные участки, прорезанные глубокими речными долинами, затопляются морскими водами, в результате чего образуется глубокий, перпендикулярный берегу залив.

4. Морские течения, текущие в одном направлении вдоль берега, создают узкие песчаные полуострова, которые на завершающей стадии развития образуют прибрежные озера.

5. Образуются в жарком климате при одновременном наличии пологого берега, высоких приливов, слабосоленой воды и отсутствия сильных волн.

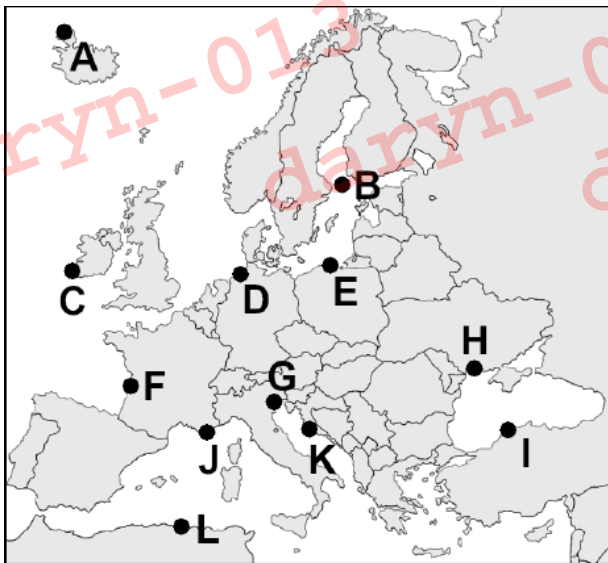
6. В тропической зоне известковые скелеты морских организмов создают прибрежные структуры и прибрежные острова.

7. Морские воды затопляют глубокие и длинные ледниковые долины, прорезая горные районы, что приводит к образованию длинных крутых заливов, перпендикулярных берегу.

8. Море затопляет продольные долины, благодаря чему многие бухты и полуострова приобретают молотообразную форму.

9. Состоит из мелких скалистых островов, разделённых узкими проливами и покрывающих значительную часть прибрежной морской полосы.

Тип морского побережья	Описание процесса формирования берега (соответствующая цифра)	Расположение побережья (соответствующая буква)
далматинский	...	...
фьордовый	...	...
коралловый	...	х
лагунный	...	...
лиманный	...	...
мангровые заросли	...	х
риасовый	...	...
шхерный	...	...

Критерии оценки: за каждый правильный ответ – по 1 баллу. Ответ засчитывается верным при полном соответствии ряда (цифра + буква). **Итого: 8 баллов.**

Задание 6.

Ниже приведены названия великих священных центров или городов, в которых они находятся. Укажите в таблице названия религий, последователи которых признают эти места священными, и названия государств, в которых они находятся. В случае христианства следует различать: католицизм, православие, протестантизм.

Святынище или город	религия	государство
Ан-Наджаф		
Амритсар		
Монсеррат		
Афон		
Лхаса		
Йезд		
Лурд		
Лумбини		
Удан		
Варанаси		

Критерии оценки: за каждый правильный ответ – по 1 баллу. Ответ засчитывается верным при полном соответствии ряда (религия + государство). **Итого: 10 баллов.**

ВСЕГО: 60 БАЛЛОВ